

Αθήνα, 1 Νοεμβρίου 2016

Αριθμ. Πρωτ.: /2016

Πληροφορίες: Γιάννης Μόσχος

Τηλ.:

Υπουργείο Εσωτερικών
Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας
Κλάδος Ασφάλειας
Διεύθυνση Διαβατηρίων
Χίου 8
161 21 Καισαριανή

Θέμα: Υποχρέωση καταβολής πρόσθετου παραβόλου σε περίπτωση επανέκδοσης διαβατηρίου λόγω λανθασμένων στοιχείων.

Στον Συνήγορο του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003, έχει υποβάλει αναφορά και ζητεί την παρέμβαση της Αρχής μας, ο κύριος ..., διότι του ζητήθηκε από την υπηρεσία σας η καταβολή πρόσθετου παραβόλου, προκειμένου να επανεκδοθεί το διαβατήριό του στο οποίο είχαν αναγραφεί εσφαλμένα προσωπικά του στοιχεία.

Ειδικότερα, όπως δηλώνει στην αναφορά του ο κ. ..., στις 22.6.2016 κατέθεσε αίτηση για έκδοση διαβατηρίου στο Τμήμα Διαβατηρίων Αφού έγινε η καταχώριση των στοιχείων του, του επιδείχτηκε η αίτησή του για έλεγχο της ορθότητας των στοιχείων του και υπογραφή της. Ο κ. εντόπισε αμέσως και υπέδειξε το σφάλμα καταχώρισης στην ημερομηνία γέννησής του (1/8 αντί 31/8) που διορθώθηκε, δεν αντέδρασε όμως στη καταχώριση του ύψους του (74 αντί του ορθού 1,74) διότι δεν γνώριζε πώς αυτό κωδικοποιείται στο σύστημα και εάν ο εμφανιζόμενος αριθμός είναι ορθός ή εσφαλμένος.

Κατά την παραλαβή του διαβατηρίου του, όμως, ο κ. διαπίστωσε ότι στο διαβατήριό του ..., ενώ η ημερομηνία γέννησής του εμφανιζόταν ορθά, το ύψος του αναγραφόταν ως «0,74». Ο κ. επεσήμανε το σφάλμα και αρνήθηκε να παραλάβει το διαβατήριό. Με αίτησή του δε, ζήτησε την επανέκδοση του διαβατηρίου του ώστε τα στοιχεία του να αναγράφονται ορθά. Περιέγραψε δε και τα γεγονότα κατά την κατάθεση της αρχικής αίτησης και τον εντοπισμό των σφαλμάτων.

Η υπηρεσία σας με το 021/22/113/7087-α'4.7.2016 έγγραφό της υποστήριξε ότι η επανέκδοση διαβατηρίου απαιτεί πρόσθετο κόστος το οποίο θα επιβαρυνθεί ο ενδιαφερόμενος καταβάλλοντας το σχετικό παράβολο. Ως αιτιολογία προβλήθηκε το γεγονός ότι εφόσον ο κ. ... είχε υπογράψει την αρχική αίτηση τεκμαίρεται ότι έλεγξε και αποδέχτηκε τα αναγραφόμενα στοιχεία ως αληθή και επομένως φέρει ευθύνη για το στοιχείο που αποδείχτηκε λανθασμένο.

Ωστόσο, ο Συνήγορος του Πολίτη συμφωνεί με το επιχείρημα του κ. ότι ο πολίτης δεν μπορεί να γνωρίζει όλες τις παραμέτρους του συστήματος έκδοσης διαβατηρίου ούτε μπορεί να φανταστεί πού μπορεί να προκύψει σφάλμα. Είναι πολύ πιθανόν κάτι που φαντάζει ως σφάλμα (ο τρόπος αναγραφής του ύψους λχ) να είναι στην πραγματικότητα ορθό, σύμφωνα με τα ισχύοντα στο σύστημα επεξεργασίας των στοιχείων. Η κωδικοποίηση των στοιχείων δεν είναι πλέον σπάνια στα συστήματα επεξεργασίας των δημοσίων υπηρεσιών (πχ ένδειξη 1 αντί για άρρεν 2 για θήλυ κτλ).

Επίσης δεν αποκλείεται ο απλός πολίτης, υπό την πίεση του χρόνου ή άλλων παραγόντων να μην μπορεί να έχει την ευχέρεια να διακρίνει άμεσα το σφάλμα ανάμεσα στο

πλήθος των πληροφοριών που περιέχει η αίτηση για διαβατήριο και να υπογράψει το έντυπο ως σωστό ενώ δεν είναι.

Αρμόδια για τον ουσιαστικό έλεγχο των στοιχείων των πολιτών είναι η δημόσια υπηρεσία που τα επεξεργάζεται και εν προκειμένω η Διεύθυνση Διαβατηρίων. Για το λόγο αυτό άλλωστε έχουν προβλεφθεί νομοθετικά και αρμόδια τμήματα ελέγχου. Είναι το 2^ο Τμήμα Ελέγχου και Εγκρίσεων πρωτίστως και το 1^ο Τμήμα Εισαγωγής Δεδομένων και Διεκπεραίωσης ακολούθως, που οφείλουν να ελέγξουν την ορθότητα των στοιχείων που αναγράφονται στην αίτηση και πρόκειται να τυπωθούν στο διαβατήριο. Άλλωστε, γι αυτό υποβάλλεται ως συνημμένο δικαιολογητικό και αντίγραφο της αστυνομικής ταυτότητας ώστε να γίνεται ευχερέστερη διασταύρωση στοιχείων. Ως «ορθά» δε, δεν μπορεί να θεωρούνται τα στοιχεία που ταυτίζονται με τα αντίστοιχα αναγραφόμενα στην αίτηση ή το δελτίο ταυτότητας αλλά και αυτά που φαίνονται ορθά κατά απλή λογική ερμηνεία. Διότι δεν μπορεί να θεωρηθεί λογικό πχ ότι σε αίτηση για διαβατήριο ενώ όλα τα στοιχεία της αίτησης υποδεικνύουν άρρενα πολίτη, η πιθανή ένδειξη «θήλυ» στην αίτηση, να συνεπάγεται ότι το διαβατήριο θα εκδοθεί με αυτή την ένδειξη, επειδή δήθεν ο πολίτης υπέγραψε τη συγκεκριμένη αίτηση αποδεχόμενος την ακρίβειά της. Σκοπός λοιπόν των ως άνω Τμημάτων της υπηρεσίας σας είναι να ελέγχουν και να θέτουν εκτός διαδικασίας τις σχετικές αιτήσεις και είτε να τις ακυρώνουν ενημερώνοντας τους πολίτες ώστε να επανέλθουν με νέα αίτησή τους, χωρίς επιπλέον κόστος καθώς δεν υπήρξε καμία ζημία για το δημόσιο είτε – ορθότερα κατά την άποψη της Αρχής μας – να επικοινωνούν άμεσα με τον πολίτη, ώστε να διευκρινιστεί το πρόβλημα, προκειμένου να συνεχιστεί η διαδικασία έκδοσης του διαβατηρίου με ορθά στοιχεία.

Τέλος, εάν το διαβατήριο καταλήξει να εκδοθεί με εσφαλμένα στοιχεία, και δεδομένου ότι η υπηρεσία είχε κατά νόμο προβεί σε έλεγχο της ορθότητας των αναγραφόμενων στοιχείων, δεν μπορεί μια χρηστή διοίκηση να επιρρίπτει την ευθύνη στον πολίτη και να του καταλογίζει το κόστος επανέκδοσής του. Το κόστος δεν θα βαρύνει τον πολίτη αλλά τη δημόσια υπηρεσία, η οποία θα πρέπει να έχει προβλέψει και την ανάλογη διοικητική διαδικασία (ύπαρξη λχ σταθερού λογαριασμού στον προϋπολογισμό της υπηρεσίας για τέτοιου είδους δαπάνες).

Στην περίπτωση δηλ. του κ. ... τα 1^ο και 2^ο Τμήματα όφειλαν να εντοπίσουν το «περίεργο» ύψος. Μια απλή τηλεφωνική επικοινωνία με τον πολίτη θα διευκρίνιζε αμέσως το πρόβλημα και το διαβατήριο θα προχωρούσε χωρίς επιβάρυνση χρονική ή οικονομική ούτε για την υπηρεσία ούτε και ιδίως για τον πολίτη.

Καθώς λοιπόν, ο πολίτης δεν μπορεί να επιβαρύνεται με κόστος που ουσιαστικά προξενήθηκε από λάθη και παραλείψεις της Διοίκησης και καθώς, στην εξεταζόμενη περίπτωση, ο κ. ... επιθυμεί να του επιστραφεί η επιπλέον χρηματική δαπάνη των 58 ευρώ που κατέβαλε προκειμένου να παραλάβει νέο διαβατήριο (διότι επείγονταν να ταξιδέψει), παρακαλούμε να εξετάσετε τον τρόπο επιστροφής του παραβόλου αυτού.

Σε διαφορετική περίπτωση παρακαλούμε για τις αιτιολογημένες απόψεις σας.

Με εκτίμηση

Βασίλης Καρύδης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη